

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : नोव्हेंबर – २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र – ५

विषय:- भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्था (BAS23-504)

दिनांक : २९/११/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा अर्थ, वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
२. अशोक मेहता समिती सविस्तर स्पष्ट करा.
३. जिल्हा परिषदेचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
४. स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील त्रुटींची चर्चा करा.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. ब्रिटिश काळातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विकासाची चर्चा करा.
२. ग्रामसेवकाची कार्ये लिहा.
३. पंचायत समितीचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
४. स्थानिक स्वराज्य संस्थांवरील नियंत्रण व्यवस्था सुधारण्यासाठी उपाय सुचवा.
५. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या यशाचे विवेचन करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. बलवंतराय मेहता समिती
२. ७३ व्या घटनादुरुस्तीतील प्रमुख तरतुदी
३. महानगरपालिकेची कार्ये
४. छावणी मंडळ

Translation in English
Sub: Local Self Govt in India (BAS23-504)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the meaning, features and importance of local self government.
2. Explain in details - Ashok Mehta Committee.
3. Explain the powers and functions of Zilla Parishad.
4. Discuss about demerits of Local Self Government Institutions.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the development of local self government in British Period.
2. Write the functions of Gramsevak.
3. Explain the powers and functions of Panchayat Samiti.
4. Suggest measures to improvements control system on local self government.
5. Explain the success (merits) of local self government.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Balwantrai Mehta Committee
 2. Recommendations of 73rd Constitutional amendment
 3. Functions of Municipal Corporation
 4. Cantonment Board
-